

Cyflenwi yng nghategoriâu athro ysgol a gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol

CGA yw'r rheoleiddiwr annibynnol ar gyfer y gweithlu addysg yng Nghymru. Rydym yn cofrestru athrawon a gweithwyr cymorth dysgu mewn ysgolion a sefydliadau addysg bellach, ynghyd ag ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith a gweithwyr ieuentid /cymorth ieuentid cymwysedig. Mae'r holl ddata yn y crynodeb hwn yn deilio o Gofrestr Ymarferwyr Addysg CGA. Casglwyd y data a ddangosir ar 1 Mawrth 2021 (a 1 Mawrth ar gyfer y flwyddyn berthnasol lle nodir blynyddoedd blaenorol).

1. Cyflenwi yng nghategori'r athro ysgol

1.1 Nifer yr athrawon cyflenwi

- Cyflenwi yw prif gyflogaeth 4,222 o'r rhai sydd wedi'u cofrestru yng nghategori'r athro ysgol.
- Mae 2,559 o'r rhain wedi'u cofrestru yn y categori athro ysgol yn unig ac mae 1,663 wedi'u cofrestru mewn categorïau eraill.
- O'r 4,222 sydd â chyflenwad fel eu prif gyflogaeth, mae 1,458 wedi'u cofrestru yn y categori gweithiwr cymorth dysgu ysgol (34.5%).
- Mae gan 1,615 o gofrestreion eraill gofnod o gyflogaeth fel athrawon cyflenwi yn ogystal â'u prif gyflogaeth mewn ysgol a gynhelir yng Nghymru, sydd heb ei gynnwys yn y ffigurau cyflenwi isod.

	2018		2019		2020		2021	
	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%	Nifer	%
Cyflenwi	4,693	13.1	4,759	13.4	4,635	13.2	4,222	12.1
Cyfanswm yng nghategori'r athro ysgol	35,929	100	35,545	100	35,171	100	34,766	100

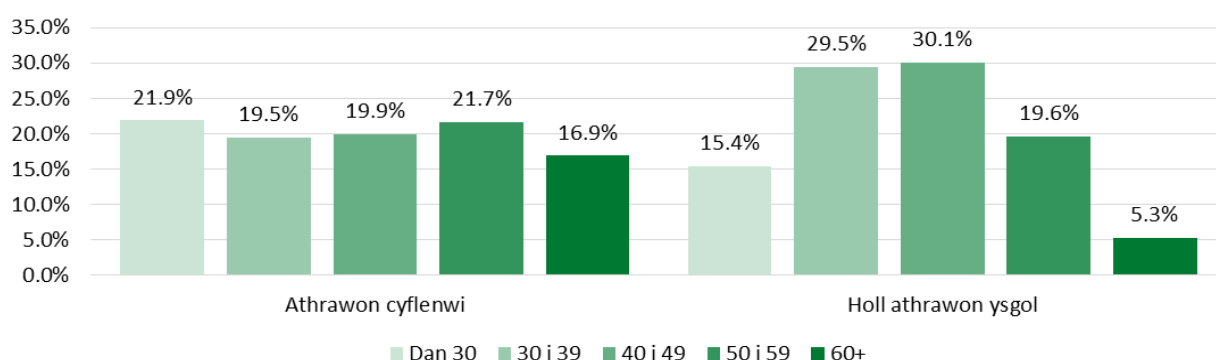
1.2 Proffil oedran athrawon cyflenwi

Mae proffil oedran athrawon cyflenwi yn wahanol i broffil oedran athrawon ysgol. Yn benodol, mae athrawon cyflenwi o dan 29 oed neu dros 50 oed yn fwy cyffredin.

Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r athro ysgol

Holl athrawon ysgol

	Nifer	%	Nifer	%
Dan 30	924	21.9	5,365	15.4
30 i 39	824	19.5	10,270	29.5
40 i 49	842	19.9	10,456	30.1
50 i 59	917	21.7	6,820	19.6
60+	715	16.9	1,855	5.3
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

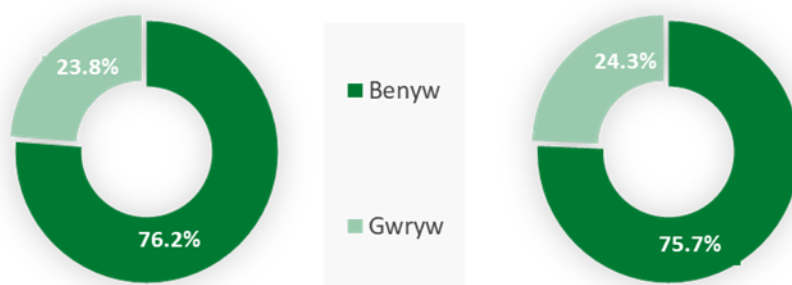
1.3 Athrawon cyflenwi yn ôl rhyw

Yn yr un modd â phob athro ysgol, mae dros 75% o athrawon cyflenwi yn fenywaidd.

Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r athro ysgol

Holl athrawon ysgol

	Nifer	%	Nifer	%
Benyw	3,219	76.2	26,301	75.7
Gwryw	1,003	23.8	8,464	24.3
Heb ei nodi	0	0.0	1	0.0
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

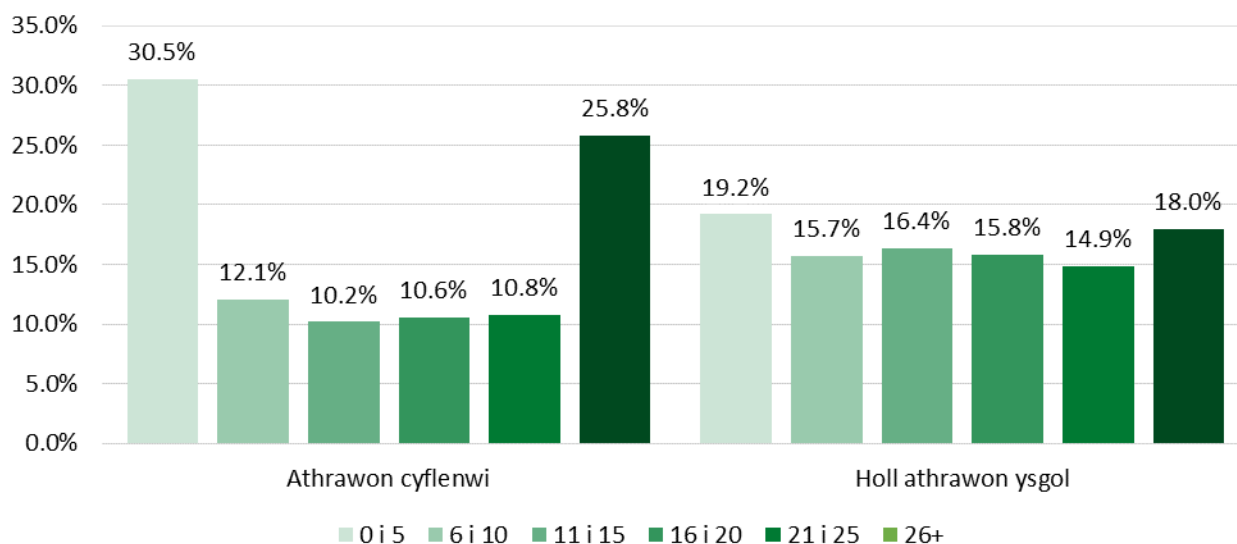
1.4 Athrawon cyflenwi yn ôl nifer flynyddoedd ers SAC

Mae'r rhan fwyaf (56.3%) o athrawon cyflenwi naill ai wedi ennill SAC lai na 5 blynedd yn ôl neu dros 25 blynedd yn ôl.

Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori athro ysgol

Holl athrawon ysgol

	Nifer	%	Nifer	%
0 i 5	1,286	30.5	6,664	19.2
6 i 10	512	12.1	5,450	15.7
11 i 15	432	10.2	5,707	16.4
16 i 20	447	10.6	5,506	15.8
21 i 25	456	10.8	5,174	14.9
26+	1,089	25.8	6,265	18.0
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

1.5 Cyflogaeth athrawon cyflenwi

Caiff 3,232 o athrawon cyflenwi (76.6%) eu cyflogi drwy asiantaeth. Caiff 930 o athrawon cyflenwi (22.0%) eu cyflogi drwy awdurdod lleol. O'r ffigur hwn, mae 16.8% yn cael eu cyflogi gan Bowys, 10.2% gan Ynys Môn ac 8.9% gan Wynedd. Mae 208 o gofrestreion sydd â chofnod cyflenwi gydag awdurdod lleol fel eu prif gyflogaeth hefyd gyda chofnod cyflenwi arall gydag asiantaeth. Mae gan 144 o gofrestreion sydd â chofnod cyflenwi mewn asiantaeth fel eu prif gyflogaeth gofnod cyflenwi arall mewn awdurdod lleol hefyd.

Prif gyflogaeth	Cyflogaeth yng nghategori'r athro ysgol		
	Nifer	% o'r is-gyfanswm	% cyffredinol
Is-gyfanswm cyflenwi	4,222	100	12.1
Trwy asiantaeth	3,232	76.6	9.3
Trwy awdurdod lleol	930	22.0	2.7
Digyswllt/arall	60	1.4	0.2
Is-gyfanswm mewn swydd	26,925	100	77.4
Ysgol a gynhelir*	26,739	99.3	76.9
Ysgol annibynnol	186	0.7	0.5
Is-gyfanswm eraill mewn swydd**	734	100	2.1
Is-gyfanswm eraill nad ydynt mewn swydd***	2,885	100	8.3
Cyfanswm	34,766		100

*Mae ysgol a gynhelir yn cynnwys cofrestreion sy'n addysgu mewn ysgol gynradd, ganol, uwchradd, feithrin, arbennig neu uned cyfeirio disgyblion mewn awdurdod lleol. **Mae eraill mewn swydd yn cynnwys athrawon peripatetig ac athrawon ymgynghorol ***Mae eraill nad ydynt mewn swydd yn cynnwys athrawon wedi ymddeol, cofrestreion a gyflogir mewn rolau cymorth neu addysg bellach, a'r rhai sydd heb gofnod cyflogaeth

1.6 Hunaniaeth genedlaethol athrawon cyflenwi

	Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori athro ysgol		Holl athrawon ysgol	
	Nifer	%	Nifer	%
Prydeinig	1,288	30.5	7,942	22.8
Seisnig	310	7.3	2,065	5.9
Gwyddelig	26	0.6	180	0.5
Gwyddelig o Ogledd Iwerddon	4	0.1	10	0.0
Albanaidd	19	0.5	105	0.3
Cymraeg	2,333	55.3	21,889	63.0
Nid wyf am i fy hunaniaeth genedlaethol gael ei chofnodi	67	1.6	292	0.8
Arall/anhysbys	175	4.1	2,283	6.6
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

1.7 Gallu athrawon cyflenwi o ran y Gymraeg

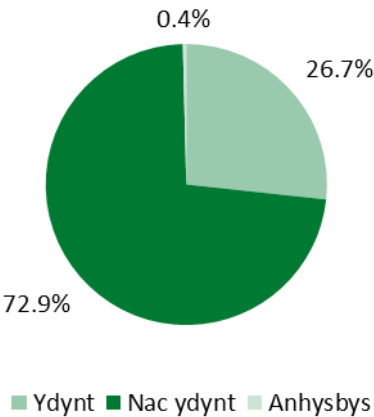
Mae canran is o athrawon cyflenwi (26.7%) wedi datgan eu bod yn rhugl neu'n weddol rugl yn yr iaith Gymraeg, o gymharu gyda gyda 33.5% o holl athrawon ysgol.

Yn gallu siarad Cymraeg	Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori athro ysgol		Holl athrawon ysgol	
	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	1,128	26.7	11,641	33.5
Nac ydynt	3,077	72.9	21,912	63.0
Anhysbys	17	0.4	1,213	3.5
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

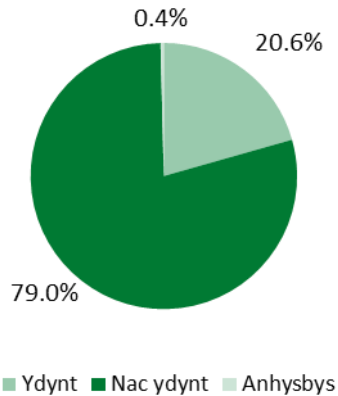
Mae canran uwch o fewn categori'r athro ysgol yn gallu gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg o gymharu â chyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi, (27.1% o gymharu â 20.6%).

Yn gallu gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg	Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori athro ysgol		Holl athrawon ysgol	
	Nifer	%	Nifer	%
Ydynt	869	20.6	9,429	27.1
Nac ydynt	3,336	79.0	24,106	69.3
Anhysbys	17	0.4	1,231	3.5
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

% yr athrawon cyflenwi yn ôl gallu'r Gymraeg

% yr athrawon cyflenwi yn ôl y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg

Y cofrestrai sy'n datgan eu gallu o ran y Gymraeg.

A ydych chi'n siaradwr Cymraeg? - atebont “Ydw” os oeddent yn ystyried eu bod yn rhugl neu’n weddol rugl yn y Gymraeg.

A ydych chi’n gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg? - atebont “Ydw” os ydynt yn darparu addysg neu hyfforddiant yn y Gymraeg, neu’n teimlo’n hyderus i wneud hynny.

1.8 Statws athrawon cyflenwi o ran Sefydlu

Mae Sefydlu statudol wedi bod yn ofyniad yng Nghymru er Medi 2003 ac mae’n berthnasol i bob athro ysgol a enillodd eu statws athro cymwysedig (SAC) ar ôl 1 Ebrill 2003. Mae statws sefydlu wedi’i seilio ar wybodaeth a dynnwyd o’r Gofrestr ym Mawrth 2021.

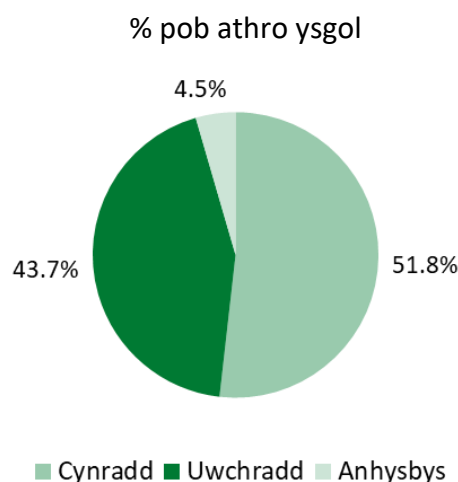
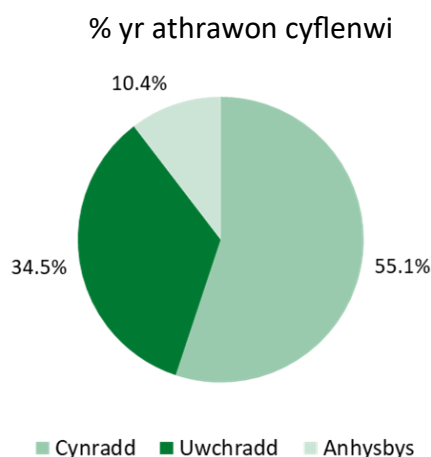
	Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r athro ysgol		Holl athrawon ysgol	
	Nifer	%	Nifer	%
Llwyddo	1,527	36.2	18,283	52.6
Heb gwblhau eto	873	20.7	2,193	6.3
Estynnwyd y cyfnod sefydlu	12	0.3	38	0.1
Wedi’u heithrio	1,810	42.9	14,252	41.0
Methu	0	0.0	0	0
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

1.9 Cyfnod hyfforddwyd athrawon cyflenwi ar ei gyfer mewn addysg gychwynnol athrawon

Mae dros hanner yr athrawon cyflenwi wedi cael hyfforddiant cynradd (55.1%).

Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r athro ysgol			Holl athrawon ysgol	
	Nifer	%	Nifer	%
Cynradd	2,325	55.1	17,998	51.8
Uwchradd	1,458	34.5	15,191	43.7
Anhysbys	439	10.4	1,577	4.5
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

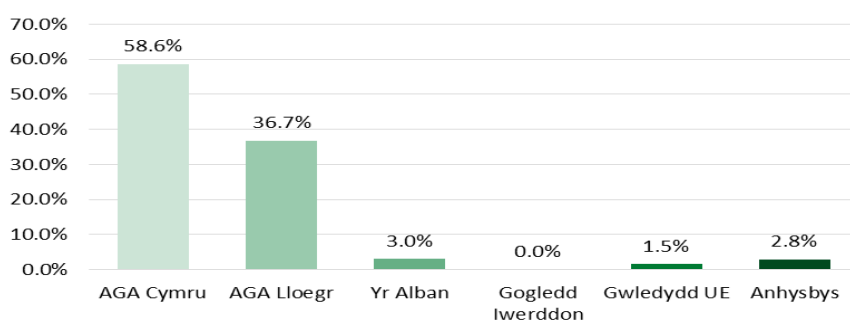
*Yn achos 439 o gofrestreion cyflenwi, nid yw'n hysbys pa gyfnod yr hyfforddwyd hwy ar ei gyfer. Enillodd 439 ohonynt SAC dros 20 blynedd yn ôl, felly nid yw'r wybodaeth wedi ei chofnodi ar gronfa ddata CGA.

1.10 Lleoliad addysg a hyfforddiant cychwynnol athrawon ar gyfer athrawon cyflenwi

Cafodd dros hanner yr athrawon cyflenwi eu hyfforddi yng Nghymru (58.8%).

Cyfanswm nifer yr athrawon cyflenwi sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r athro ysgol			Holl athrawon ysgol	
	Nifer	%	Nifer	%
AGA Cymru	2,481	58.8	25,250	72.6
AGA Lloegr	1,664	39.4	9,284	26.7
Yr Alban	12	0.3	39	0.1
Gogledd Iwerddon	2	0.0	6	0.0
Gwledydd eraill yr UE	63	1.5	187	0.5
Cyfanswm	4,222	100	34,766	100

% yr athrawon cyflenwi

2. Cyflenwi yng nghategori gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol

Casglwyd y data a ddangosir ar 1 Mawrth 2021 ac mae'n ymwneud â gweithwyr cymorth dysgu cofrestredig mewn ysgol. Mae cyflenwi yn cyd-fynd â'r categori cofrestru, felly gall natur y gwaith amrywio ar gyfer y rhai sydd wedi'u cofrestru mewn categorïau lluosog.

2.1 Nifer y gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol

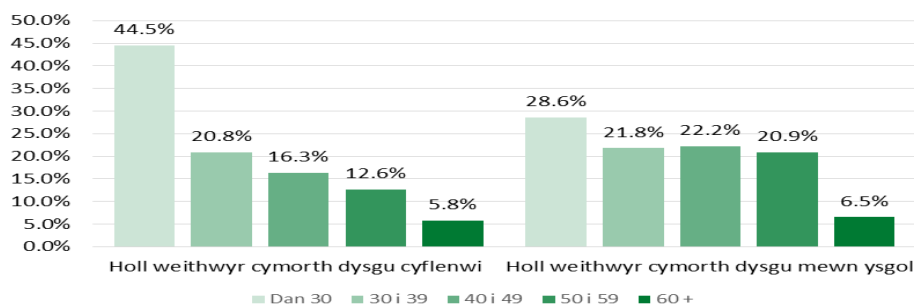
- Cyflenwi yw prif gyflogaeth 8,106 gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol cofrestredig,
- O'r 8,106, mae 1,798 wedi'u cofrestru hefyd yng nghategori'r athro ysgol (22.2%).
- Mae gan 1,386 o gofrestreion eraill gofnod cyflogaeth cyflenwi yn ogystal â'u prif gyflogaeth mewn ysgol a gynhelir yng Nghymru, sydd heb ei gynnwys yn y ffigurau cyflenwi isod.

	Nifer	%
Cyflenwi	8,106	21.0
Cyfanswm yng nghategori'r gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol	38,668	100

2.2 Proffil oedran y gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol

Mae proffil oedran gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol yn wahanol i bob gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol. Yn benodol, mae gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol yn 29 oed neu'n iau, yn fwy cyffredin. Mae 44.5% o weithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol yn 29 oed neu'n iau o gymharu â 28.6% ar gyfer pob gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol.

Cyfanswm nifer y gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi, sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r GCD mewn ysgol			Holl weithwyr cymorth dysgu mewn ysgol	
Nifer	%		Nifer	%
Dan 30	3,604	44.5	11,050	28.6
30 i 39	1,684	20.8	8,426	21.8
40 i 49	1,319	16.3	8,585	22.2
50 i 59	1,025	12.6	8,095	20.9
60+	474	5.8	2,512	6.5
Cyfanswm	8,106	100	38,668	100

2.3 Gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol yn ôl rhyw

Yn yr un modd â chategori'r gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol yn ei gyfanrwydd, mae dros 80% o weithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol yn fenywaidd. Fodd bynnag, mae canran mwy o wrywod yn y categori cyflenwi, sef 18.5%, o gymharu â 13.7% yng nghategori'r gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol.

Cyfanswm nifer y gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi, sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r GCD mewn ysgol			Holl weithwyr cymorth dysgu mewn ysgol	
Nifer	%		Nifer	%
Benyw	6,522	80.5	33,370	86.3
Gwryw	1,580	19.5	5,290	13.7
Heb ei nodi	4	0.0	8	0.0
Cyfanswm	8,106	100	38,668	100

2.4 Cyflogaeth gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol

Caiff 7,451 o weithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol (91.9%) eu cyflogi trwy asiantaeth. Caiff 628 o weithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol eu cyflogi trwy awdurdod lleol. O'r ffigur hwn, caiff 10.2% o weithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol, a gyflogir gan awdurdod lleol, eu cyflogi gan Sir Benfro, 9.7% gan Sir Y Fflint ac 9.7% gan Conwy. Mae gan 145 o gofrestreion sydd â chofnod cyflenwi mewn awdurdod lleol fel eu prif gyflogaeth gofnod cyflenwi arall mewn asiantaeth hefyd. Mae gan 69 o gofrestreion sydd â chofnod cyflenwi mewn asiantaeth fel eu prif gyflogaeth gofnod cyflenwi arall mewn awdurdod lleol hefyd.

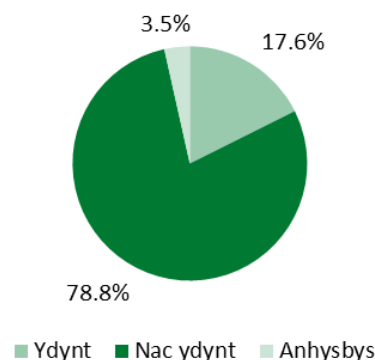
Prif gyflogaeth	Cyflogaeth yng nghategori'r gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol		
	Nifer	% yr is-gyfanswm	% yn gyffredinol
Is-gyfanswm cyflenwi	8,106	100	22.0
Trwy asiantaeth	7,451	91.9	19.3
Trwy awdurdod lleol	628	7.7	1.6
Digyswllt/arall	27	0.3	0.1
Is-gyfanswm mewn swydd	22,644	100	58.6
Ysgol a gynhelir*	22,598	99.8	58.4
Ysgol annibynnol	46	0.2	0.1
Is-gyfanswm eraill mewn swydd**	1,137	100	2.9
Is-gyfanswm eraill nad ydynt mewn swydd***	6,781	100	17.5
Cyfanswm	38,668		100

*Mae ysgol a gynhelir yn cynnwys cofrestreion sy'n cynorthwyo mewn ysgol gynradd, ganol, uwchradd, feithrin, arbennig neu uned cyfeirio disgyblion mewn awdurdod lleol. **Mae eraill mewn swydd yn cynnwys tiwtoriaid cerddoriaeth a gweithwyr cymorth dysgu peripatetig eraill mewn ysgol ***Mae eraill nad ydynt mewn swydd yn cynnwys cofrestreion nas cyflogir yn rôl gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol, y rhai na chyflogir mewn addysg mwyach, a'r rhai sydd heb gofnod cyflogaeth

2.5 Gallu gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi mewn ysgol o ran y Gymraeg

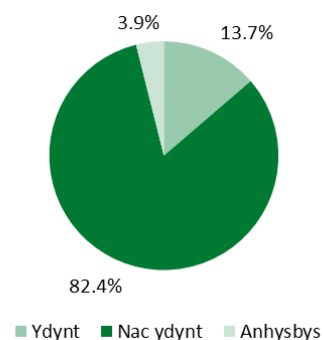
Mae'r wybodaeth isod yn seiliedig ar y gweithwyr cymorth dysgu cyflenwi hynny a ddatganodd eu bod yn rhugl neu'n weddol rugl yn y Gymraeg

Y gallu i siarad Cymraeg	Cyfanswm nifer y gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi, sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r GCD mewn ysgol	
	Nifer	%
Ydynt	1,430	17.6
Nac Ydynt	6,389	78.8
Anhysbys	287	3.5
Cyfanswm	8,106	100

Mae'r wybodaeth isod yn seiliedig ar y gweithwyr cymorth dysgu llanw hynny a ddatganodd eu bod wedi'u hyfforddi i weithio, gweithio ar hyn o bryd neu erioed wedi gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Y gallu i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg	Cyfanswm nifer y gweithwyr cymorth dysgu sy'n cyflenwi, sy'n gymwys i ymarfer yng nghategori'r GCD mewn ysgol	
	Nifer	%
Ydynt	1,114	13.7
Nac Ydynt	6,679	82.4
Anhysbys	313	3.9
Cyfanswm	8,106	100

Nodiadau

1. Casglwyd y data yn y crynodeb hwn o Gofrestr Ymarferwyr Addysg CGA ar 1 Mawrth 2021.
2. Fodd bynnag, caiff y wybodaeth am gyflogaeth ei thynnu o'r Gofrestr ym Mai 2021 yn dilyn y broses adnewyddu ffioedd i sicrhau bod y wybodaeth am gyflogaeth mor gyflawn â phosibl.
3. Dangosir nifer y cofrestreion fel rhai gwirioneddol yn hytrach na chyfwerth ag amser llawn.
4. Mae cofrestreion cyflenwi yng nghategori'r athro ysgol yn cael eu cyfrifo unwaith yn unig, ni waeth faint o gyflogwyr y byddant yn gwneud gwaith cyflenwi iddynt.
5. O ran cyflogaeth, pe bai, er enghraifft, gan gofrestrai yng nghategori'r athro ysgol gofnodion cyflogaeth lluosog, e.e. rôl athro ysgol mewn awdurdod lleol a rôl athro cyflenwi ar gyfer asiantaeth, byddai rôl yr athro ysgol mewn awdurdod lleol yn cael blaenoriaeth fel prif gyflogaeth ac, felly, ni fyddai'r gofrestrai'n cael ei gynnwys yn y ffigurau cyflenwi; nodwyd hyn yn yr adrannau perthnasol.
6. Os bydd cofrestreion yn gweithio i fwy nag un cyflogwr, y cofnod cyflenwi cyntaf a ddelir sy'n cael ei ddefnyddio. O ganlyniad, mae rhai cofrestreion yn cael eu cyflogi ar sail cyflenwi gydag asiantaeth a chydag awdurdod lleol.
7. Ar gyfer rhai adrannau, cymharwyd yn erbyn categorïau'r athro ysgol a'r gweithiwr cymorth dysgu mewn ysgol yn eu cyfanrwydd. Mae ystadegau pellach ar gyfer y ddau gategori i'w gweld yng Nghrynodeb Ystadegau 2021, sydd ar gael ar www.cga.cymru.
8. Efallai na fydd canrannau'n dod i gyfanswm o 100 oherwydd talgrynnu.

Cysylltu â ni

Ymholiadau'r cyfryngau:

E-bostiwrch cyfryngau@cga.cymru

Ffoniwch 029 2046 0099

Ymholiadau eraill / adborth:

E-bostiwrch ystadegau@cga.cymru

Ffoniwch 029 2046 0099
